

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИХ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 динара ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 динара у злату. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Правде поставити: за секретара треће класе начелства округа ново-пазарског Илију Аранђеловића, полициског писара прве класе среза жичког;

за начелника треће класе среза велешког Владимира Живановића, полициског писара друге класе среза грочанског;

за полициског писара прве класе начелства округа нишког Димитрија Којића, полициског писара исте класе среза прилипског, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе среза сјеничког Милана Кузмано-вића, пређашњег полициског писара;

за полициског писара друге класе среза јасеничког, округа смедеревског, Василија Николајевића, полициског писара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за полициског писара друге класе среза љубићског Владимира П. Костића, пређашњег полициског писара;

за полициског писара треће класе среза скопљанског Тихомира Марића, полициског писара исте класе среза качаничког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза грочанског Синишу Н. Стојановића, апсолвираног правника;

за полициског писара треће класе среза жичког Љубомира С. Стаменковића, апсолвираног правника,

практиканта београдског казненог завода;

за полициског писара треће класе среза крушевског Аранђела Шошића, практиканта среза расинског;

за полициског писара треће класе среза флоринског Светозара С. Тасића, помоћника економа;

за полициског писара треће класе среза њаковичког Алексу Белића, практиканта пиротског првостепеног суда;

за полициског писара треће класе среза митровичког Станка Стаменковића, практиканта управе вароши Београда;

за полициског писара треће класе среза горњо-полошког Стојана Стошића, практиканта поштанско-телеграфског одељења Министарства Грађевина;

за полициског писара треће класе среза битољског Милана Николића, практиканта среза подунавског;

за полициског писара треће класе среза прилипског Љубомира Ђ. Бурмазовића, практиканта среза жичког; и

за полициског писара треће класе среза горњо-дебарског Стојана Димитријевића, практиканта начелства округа врањског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. септембра 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Правде, решено је:

да се Милану Пешићу, начелнику прве класе среза велешког;

Бори Миловановићу, секретару прве класе начелства округа ново-пазарског;

Јевти Николићу, полициском писару прве класе среза горњо-полошког;

Петру Марковићу, полициском писару треће класе среза битољског; и

Душану Атанацковићу, полициском писару треће класе среза љубићског, уваже оставке, које су поднели на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. септембра 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Правде, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Димитрије Ристић, полициски писар прве класе среза горњо-дебарског;

Јосиф Јевђевић¹⁾, полициски писар прве класе среза сјеничког;

Јаков Паунковић, полициски писар треће класе среза митровичког;

Богоје Савић, полициски писар треће класе среза скопљанског;

Стојан Стојановић, полициски писар треће класе среза флоринског; и

Милутин Јаношевић, полициски писар треће класе среза крушевског, — на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда от-

¹⁾ Г. Јосиф Јевтовић полициски писар среза сјеничког разрешава се дужности полициског чиновника по његовој жељи.

пусте из државне службе у интересу исте.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. септембра 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО

ПО

ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

II. §. 528. Грађ. Зак. привилегисхе задругу у погледу наследнога права само у толико у колико је реч о наслеђивању умрлих задругара: сродство у задрузи није прече од онога изван задруге, ако би се тицало наслеђивања таквог лица које је умрло у инкосном стању. Н. пр., Primus је у том стању и умре, оставивши једног рођеног брата Secundus-а, који је члан извесне задруге, и другог рођеног брата Tertius-а, који је такође у инкосном стању: Primus-а ће наследити оба његова рођена брата, и онај у задрузи и онај изван задруге. Задруга неће овде бити привилегисана, зато што ту недостају за такво њено повлашћење они разлози који за ово говоре у случају да је *de cuius* умро у задрузи. А ако претпоставимо, у горњем примеру, да је Secundus Primus-у брат од стрица, Secundus неће ништа наследити, као сродник трећег кола очеве лозе, већ ће све наслеђе Primus-ово отићи Tertius-у као најближем сроднику (из другог кола очеве лозе).

III. Говорећи, у својој књижици: *Задружно Право по Грађанском Законику Краљевине Србије I.*, о условима потребним за постојање задруге, ми смо поставили и то питање: до кога степена сродства може бити задружнога односа? (стр. 54. à 58.). И тамо смо казали да се на то питање може одговорити на један од ова два начина: или да задруга може бити само до шестог кола материне лозе, а то је последње коло које има право да интестатски *de cuius*-а наследи, тако да преко тога кола не може бити задруге; или да је довољно, за задружни однос, да има ма каквог сродства, па ма, дакле, оно било даље него што је шесто коло материне лозе. Тада смо изнели аргументе за оба мишљења и оставили смо да се, сада, када је реч о наслеђивању у задрузи, изјаснимо у смислу једног или другог мишљења.

Међу разлозима који говоре за друго мишљење, најглавнији је онај који се оснива на жељи законодавца за одржањем сродничких заједница: ако би сродство изван једне заједнице која би се састојала из сродника преко шестог кола материне лозе било прече од сродства у тој заједници (наравно, претпоставка је да је сродство изван заједнице бар из шестог кола материне лозе), тада би се сродничке заједнице почеле растурати, чим би се оне

развиле толико да би у њима било сродника преко реченога кола, пошто би тада сродници изван њих, наследивши *de cuius-e* у заједницама умрле, заједнице поделили. Да би се ово избегло, требало би у сваком случају, дакле без обзира на степен сродства међу задругарима, искључити сродство изван задруге, §-у 528. Грађ. Зак., донесеном у корист одржања задруга, требало би дати апсолутно дејство, ако се жели имовинска заједница међу сродницима. Ово је нарочито било важно за раније време, када су задруге биле много јаче по броју својих чланова и када су ови могли бити и даљи сродници него што је било потребно за интестатско наслеђивање. Одбацавање примене § а 528. Грађ. Зак. могло је тада бити веома убитачно по одржање задруга. Разуме се да ће данас бити, свакако, врло ретки случајеви у којима би ово наше питање могло имати практичнога значаја. Али, ти случајеви нису били, јамачно, ретки у времену кодификације нашега Грађанскога Права, а према тадашњем стању наших задруга има се истраживати смисао §-а 528. Грађ. Зак. На тај начин, код задруга би могло бити то, да наследи и сродник преко шестог кола материне лозе, искључујући сроднике до тога кола изван задруге као и удову *de cuius*-ову (§. 408. Грађ. Зак., допуна од 21. Октобра 1850. год., 36. V., стр. 293., код тога §-а) и државу (§. 530. Грађ. Зак.).

Живојин М. Перић.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

О ИСТУПИМА

ОД

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

9. Ко би у општем потесу без општег договора и одобрења примирителног суда кукуруз или виноград брао, и тим другима штету причињавао“.

а) Радња се састоји у причињавању штете туђем имању брањем кукуруза и винограда у општем потесу без општег договора и одобрења општинске власти.

1° Власт одређује, кад хо се почети брање винограда и кукуруза, јер кад би се берба предузимала само на понемим местима, тиме би се другима од стоке штета наносила.

2° За примену овог § потребно је наравно утврдити, да је нечије имање од стоке било заиста оштећено.

б) Кривац. — В. 2 б.

10. Ко своју стоку из општег потеса или ливада, кад се заповеди, не истера“.

а) 1° Радња се састоји дакле у неистеривању стоке из општег потеса или ливада, кад је то заповеђено. В. 12 а 1° (1), (2).

2° Радња је противзаконна онда, кад је извршена и поред заповести, да се стока истера. Кад се има стока из општег потеса истеривати, одређује општин-

ски одбор на предлог општинског суда (чл. 28 зак. о чув. пољ. имања).

б) Кривац. — В. 2 б.

11. Ко не би свој део царине, кад му се заповеди, заградио, или би слабо заградио или би буди што учинио или не учинио, кад му се заповеди, и тако причинио, да се другима штета учини“.

а) Радња се састоји дакле у проузроковању штете туђем имању пропуштањем наређеног му оградавања свог дела царине или слабим оградавањем исте ма каквим другим чињењем или пропуштањем наређеног му чињења у погледу царине.

1° „Царина“ је ограда атара појединих општина, које су општине према закону о потесима од 1866 год. морале правити кулуком својих грађана, одређујући свакоме део, који он има да ограда. Оне су подизане, да би се штитили усеви од стоке, нарочито поред друмова. 1) Према томе т. 11 се не односи на оградавање појединих имања, које се у осталом ни једним законом не наређује.

2° Није дакле довољно, да ко свој део царине није оградао и т. д., већ треба да је нечијем имању тиме штета причињена, од стоке.

б) Кривац. — В. 2 б.

12. Ко онамо стоку пушта, где опште ливаде или усеви постоје, пре него што се општински нареди.

а) 1° Радња се састоји дакле у пуштању стоке у опште ливаде или усеве. (1) Потребно је наравно, да је стока нанела штету нечијем имању.

Ако штете не би било, имао би се применити чл. 28 зак. о чув. пољ. имања, у коме ја прописана новчана казна од пет до педесет динара или затвор од једног до десет дана.

2° Радња је противзаконна онда, кад је извршена, „пре него што се општински нареди“. Према чл. 28 зак. о чув. пољ. имања то одређује општински одбор на предлог општинског суда.

б) Кривац. — В. 2 б.

13. Онај, чија се стока у штети ухвати и у обор затвори, ако за двадесет и четири сата, од како му се саопшти, не дође да стоку пусти.

Радња се састоји дакле у недоласку господара у штети ухваћене и у обор затворене стоке, за двадесет и четири сата, од како му је саопштено, да стоку пусти.

б) Ово је једини иступ из § 375, који се не састоји у повреди ствари. Стављен је у овај § само због тога, што се односи на оштету имања од стоке.

в) Кривац. В. 2 б.

14. Ко хотимично и противзаконно квари електричну инсталацију или одводи туђу електричну струју, у намери, не да је употреби, већ да тиме другоме штету причини, ако штета не би била већа од четрдесет динара.

а) 1° Радња се састоји дакле:

1° У повреди електричне инсталације.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

1) В. Калајић ор. cit. 288.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

КО ЈЕ КРИВ?

Сами су у купеу друге класе. Један од њих Страхиња Симовић, адвокат је у унутрашњости.

Други, Григорије Зубанчић, судија је у једноме од првостепених судова, такође у унутрашњости.

Враћају се из Престонице.

Воз јури махнитом брзином кроз равне и једнолике атаре ушорених и лепих јасеничких села.

Пошто су, још у почетку вожње прочитали цео свежањ новина, купљених на престоничкој железничкој станици, пошто су, затим, дуго и дуго, читавим сахатима, гледали кроз вагонско окно, како поред њих пролећу дрвета, куће, брдашца и речице, и, пошто су, уморени тим једноликим сликама, били готово већ придремали, путници радознано управљају поглед један на другог, и, да би разбили железничку досаду, упознају се један с другим.

Сличност њихове професије убрзо даје очекивани правац разговору.

Кад свештеници направе познанство, они тада говоре о „преуређењу свештеничког стања“, трговци о берзанском курсу и исцрпљености извозног контингента, земљорадници о овогодишњем „берићету“ и великим „дацијама“, учитељи о непотребности школског надзора и потреби увођења алфаветских курсова, практиканти и књижевници о продужењу мораторијума, а судије и адвокати о чему ће другом говорити, ако не о својим судским пословима и ономе што је с тиме у вези!

Тако је онда разумљиво, што су господин Страхиња и господин Григорије већ после десет минута од момента познанства отпочели страсну препирку о нашем кривичном правосуђу и кривичном законодавству.

— Верујте ви мени — рече најзад господин Страхиња господину Григорију — после последњег случаја који сам, пре неки дан, имао у својој адвокатској пракси, ја сам изгубио сваку веру у земаљску правду и наше људско правосуђе.

— Баш бисте ми учинили велико задовољство, кад бисте ме упознали с тим случајем! — на то ће господин Григорије са једним једва

приметним ироничним осмејхом човека чија је професија и нехотице увређена.

— Е, лепо! Онда чујте! — рећи ће господин Страхиња.

Господин Григорије се удобно завали у кожно канабе, пребаци ногу преко ноге, а главу забаци, узевши на се израз стрљивог чекања.

— Први чин трагедије — отпоче господин Страхиња — дешава се на вашару, у среском месту. Била је Велика Госпођа. Вашар је био обилато посећен. Безброј продаваца и продавница сваке врсте.

Мало подаље од кафанских шатри, продавница и безбројне стоке, на једном засебном, и лепо уравњеном месту вије се коло. Цигански оркестар дигао тако паклену ларму, да још мало треба, па да се од ње поплаше сви волови на вашару. У колу је пуно кршних момака и дивних девојака. Од девојака највише пада у очи лепа Пава из оближњег села, а од момака: Јован и Милош, који су уз то најбољи играчи, и који се у игри увек хватају до Паве: један с једне, други с друге стране. Девојка подједнако симпатише и једном и другом. Ако је по лепоти, обојица су кршни и леви као уписани; ако је по имућности, обојица су из првих кућа у селу; а, ако је по младости, обојица су још млади као капља: Јовану двадесет и једна Милошу двадесет година. Зато је лепој сеоској девојци и било тешко да се определи између ова два супарника. А зато што се није могла определити искључиво ни за једног ни за другог, већ је и даље указивала, истовремено, пажњу обојици, зато је и дошло до катастрофе. Заметак злу био је у овој сцени после једног одиграног кола.

— Паво! — рећи ће Милош девојци, пошто су се пустили из игре — молим те на две речи!

Девојка пође с њиме мало подаље од кола, но не учини ни десет корачаји, а Јован им приђе с речима:

— А нећемо тако! Ово је коло. Овде је општа јавна забава... И ја те молим, Паво, да одиграмо још само ово коло! Дотле нек млади газда Милош дивани са мојом баба-Синђом насамом!

— Ти си, жебраче један, достојна, прилика за бабе, а не ја.

— Шта велиш!

Збуњена и уплашена овим непријатељским дијалогом, млада девојка, немајући срца да отворено стане ни уз једног, ни уз другог, остави их обојицу и оде те се, преко срца, ухвати сама у коло, између две своје другарице.

Милош и Јован остадоше још неколико тренутака у месту, па, пошто су се, за то време до воље изгрдили, растадоше се непријатељски.

Сваки оде на своју страну.

И један и други били су незадовољни.

Сваки је налазио, да је Пава била према њему непажљива.

И од тог тренутка, па до свршетка игре, више се ни један до ње не ухвати.

Игранка је ускоро завршена.

Вашар је био и прошао.

Живот је у селу текао као и пре, својим обичним током.

Оба супарника и даље су најзменично разговарали с девојком, — и сваки је од њих био тврдо уверен да она мора бити његова.

Ипак, Милош се не без разлога, прибојавао Јовановог супарништва, те кад једног дана пуче глас по селу, да ће се Пава и Јован ускоро верити, он се забрину и реши, да се отресе супарника ма по коју цену.

Извештен једног дана да ће Јован у прву недељу увече ићи на преноћиште у свој бостан, он спреми све што је требало за извршење своје паклене намере.

Било је мрачно и суморно вече када је Милош, не јавивши се ником у кући, отворио неприметно прозор на својој спаваћој соби, и прошавши кроз исти, прескочио преко плота, па се, кришом, на прстима, да га нико не чује, упутио преко утрина и ливада, доле на речну обалу.

Кипа јо сипала досадно и једнолико. Цела околина ћутала је глумом, мртвом тишином.

Корачајући, тако, кроз помрчину, Милош се чинио као огромна, мрачна покретна сенка, из чије би средине, овда онда само нешто забеласало кроз помрчину: бела, коштана дршка од револвера за појасом.

Ту је већ и река.

Чује се пљуптање кише по узнемиреној речној површини.

На десетину корачаји далеко од обале назире се кроз помрчину мрачна купа старе, напуштене колебе, у запарложеној њиви покојног газда Неше.

— Хајде, да се овде склоним! — рече Милош у себи, и уђе унутра. — Неће проћи ни по сата, а Јован ће проћи овуда, баш поред саме ове колебе...

Мокар као моча, са натученом шубаром на очи, седео је Милош на једом бусену сухе траве с унутрашње стране уласка у колебу и зловољно и нервозно гледао у помрчину пред собом.

На један километар растојања, тамо на реци блештала је лампа у воденици старог воденичара Мијушка и видело се лепо, како, под том светлошћу, река трепери као каква дивна, кратка сребрна пантљика. Чим лампа није угашена, значи да воденичар још није заспао.

Потмуло шуштање воденичног јаза стапа се с пљуштањем кише у једну огромну, једноставну хуку.

— Хо! Ко ли је ово овде оставио! — чу се из мрака мушки глас.

Милош одмах по гласу познаде Јована, који се био спотакао о једну грану постављену на сред пута Милошевом руком.

— Ту си! Мој си! помисли Милош — Псето једно, хоћеш Паву? Ево ти Паве!

— Белокори револвер забеле се у Милошевој руци.

Груну пуцањ.

Без гласа, без јаука, сруши се Јован, погођен, случајно у само срце.

Милош јасно чу, како Јованов труц, при паду, шљепну у бару на сред пута, па истрча из колебе.

Наднесе се над Јованом, и уверивши се, да је овај већ у последњим часовима агоније, потрча обзриво к реци, баци у њу свој револвер, који би га могао одати, па се онда изгуби у помрчину, невиђен и неопажен, јурећи преко утрина и ливада.

Несрећа је хтела, да одмах по бегству Милошеву, наиђе на лице места од супротне стране мој клијеват Павле, један од најмирнијих и најчеститијих момака у селу.

Враћао се са своје појате, и тек што је био оставио за леђима воденицу.

Идући тако размишљао је о својим сутрашњим пословима, о ста-

рој болесној мајци коју ће сутра морати водити у варош доктору, о своме колском дешњаку, доброме „жероњи“, који је, ономад, несрећним случајем, изгубио један рог, — кад, наједанпут, како је журио, набаса у помрчини на некакав крупан предмет, спотаче се, поведе, и пружи колико је дуг.

Уставши погледа боље, и примети пред собом човечији леш.

— Ко ли је ово, Боже мој? — помисли.

Кресну жигицу, и при њеној дрхтавој светлости, узбуђен, и више ожалостан, него поплашен, познаде у локви крви мртвог Јована, свог првог комшију с којим се баш јуче нешто био споречкао због синора, али кога, иначе, никада није мрзео.

Ваља напоменути, да је Павле био од оних безазлених и прстодушних наших сеоских момака, који, у доброту и чистоту свог срца, тврдо верују да су у животу, све ствари и појаве и у суштини онакве какве споља изгледају, да доброта мора бити увек награђена а невиност обелодањена, и да никад, ни по чему, не може бити опасно извршити једно самарићанско дело.

После те напомене, која је била потребна, биће потпуно разумљиво даље Павлово понашање.

— Несрећни Јоване! — жаљаше он човека, с којим се још колико јуче био завадио. — Како си и мртав леп, као да си заспао! Ко ли те овако душмански уби, грех му на душу!

Међутим, киша је непрестано падала, и Павлу се учини, да би било сасвим нечовечно оставити на оваквој непогоди и свог мртвог непријатеља.

— После, Јован није био мој непријатељ — размишљаше Павле. — Једна мала свађа, без дубљег основа, не може никад између два разумна човека ископати онај непремостиви јаз, који се зове *крено непријатељство*. Ја нисам никада мрзео Јована. Но, узмимо случај, да сам га баш и мрзео жива, зар га могу мрзети мртав? И најгори наш непријатељ, кад пред нама лежи мртав, није више наш непријатељ, него наш ближњи, наш брат. Не! не могу никако овде оставити Јована, па ма шта било!

Рекавши то у себи, Павле подухвати обема рукама леш младога

Јована, издиже га својим циновским, снажним рукама, метну себи на леђа и понесе у оближњу ча-Мијушкову воденицу.

Таман се стари воденичар, раскомоћен и дремљив, спремао да затвори воденична врата, па да угаси лампу и легне, кад зачу с поља људске кораке и куцање на вратима.

— Ко је? —

— Павле, твој комшија. Враћам се с појате. Отвори.

Воденичар отвори врата, но, кад, при светлости лампе угледа страшни терет на циновским Павловим леђима, он се, узбуђен и поплашен, једва задржа на ногама.

— Шта је то, по Богу брате! Куд ћеш с тим овамо?

— Море, не питај, несрећа! Натрапах у путу на мртвог Јована... Лежи човек у сред बारे.. А киша пада као из кабла. Да га не би пси ноћас растргли, рекох, хајд да га донесем овде у сухоту, па да онда известимо власт...

— Иди ти с милим Богом! — зацика стари чика Мијушко гласом у коме је било помешано и страха и љутине. — Одмах, да си се чистио с мога прага! Зар да ми под старост навлачиш несрећу на врат?

— Море, не бој се ништа, ча-Мијо! Чекај, да стоварим ту овог несрећника! — рећи ће Павле, па поуми да уђе у воденицу.

— Напоље! Натраг! дрекаше избеумљени старчић, који у том тренутку више личаше на једну од многобројних воденичних авети и привиђења, којима бајке обилују, него ли на воденичара.

На једној је страни стајао Павле, на другој воденичар.

На једној је страни била хуманост, а на другој страх.

Хуманост није хтела да зна за малодушне разлоге страха; она је вршила своју дужност.

Павле уђе и стовари мртваца.

Шта ће после воденичар радити с мртвим Јовановим телом, да ли ће га задржати под кровом док не сване, или га избацити напоље, да га гладни сеоски пси растргну, то га се није тицало. Главни је, да је он, Павле, испунио своју дужност.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Суд општине александровачке актом № 3065. од 30. августа ове године упутио је питање овакве садржине:

— Начелник срески узео је на одговор председника једне општине и казнио са педесет динара новчане казне зато: што није обзнањен панађур у варошици, који је одржаван у дане 26. и 27. јула сваке године. Председник је у одбрану своју навео следеће: да кривце до њега у овоме не може бити, што панађур није обзнањен, кад исти није одржан; а да нија могао бити одржан, постоји одлуке општинског суда да се панађур не одржи изузетно за ову годину са ових разлога: 1. Што је ратно стање, те је маса народа у рату и нема се с ким ни одржати панађур; 2. Што је у том времену у овој околини владала заразна болест колера, где је било и смртних случајева, те би се скупљањем масе народа зараза ширила, а нарочито сад кад у месту ни лекара нема; и, 3. Што је наредбом војних власти у опште било забрањено издавање сточних пасоша за стоку способну за војну потребу. — Пита се, да ли у оваквом случају има до кога општинског часника и какве или пак нема никакве кривичне одговорности? —

Одговор:

Према члану 6. закона о панађурима и недељним пазарним данима од 1. априла 1902. године општински суд је дужан обзнанити држање панађура најмање на петнајест дана пред панађур, и то три пут службеном објавом у „Српским Новинама“, а по могућству и другим листовима. У овој обзнани се мора увек назначити: која је најближа жељезничка, паробродска, поштанска и телеграфска станица, као и све оно што се на олакшање преноса и промета односи. За неизвршење овог наређења председник општинског суда или његов заменик кажњава се са педесет динара у корист државне касе; ову казну изриче надлежна полииска власт. — Ако се због изузетне прилике у земљи није могао одржати панађур у односном месту, или ако панађур због нарочитих обзира није ни требало држати,

онда је општински суд требао о томе не само да одлучи него и да своју одлуку, односно свој предлог, достави на даље решење надзорној државној власти, која би прописним путем издејствовала дефинитивну одлуку од Министра Народре Привреде, који извршује поменути закон о панађурима. Тада би Министар Народне Привреде с погледом на све околности решио, хоће ли се панађур одржати или не, и у том случају не би било никакве одговорности до органа општинске власти због неодржавања панађура, односно због његове необзнане. — Да ли је пак срески начелник умесно казнио означеног општинског председника, јасте ствар оцене факата. Ако пак заинтересовано лице сматра, да је изречена казна неумесна и несаобразна закону, може се жалити надлежној власти, јер према члану 18. закона о панађурима и недељним пазарним данима против осуда, изречених по члану 6. истога закона, има места жалби, у року од шест дана, окружном начелству, које решава у последњем степену.

* * *

Суд општине јабучке актом № 1618. од 10. септембра ове године упутио је питање овакве садржине:

Буџет општински за ову годину није израђен. С тога је благајник општински чинио издатке општинским часницима и службеницима по буџету од 1912. године. На дан 8. септембра ове године позват је општински одбор да одреди плате општинским часницима и службеницима, и одбор смањи неке плате по буџету за 1912. годину. — Пошто је благајник већ чинио издатке по буџету од 1912. године, а одбор смањио плате, пита се: шта ће одговорни рачунополагач у овом случају да ради, и да ли му вреде платне признанице по којима је чинио издатке, кад је општински одбор плате смањио?

Одговор:

Према члану 129. закона о општинама међу расходе по општинском буџету долазе и издаци на плате општинског председника, подпреседника, кметове и осталог општинског особља, а према члану 86. (тачка 14.) закона о општинама општински одбор је надлежан да одређује плату преседнику, подпре-

седнику и кметовима општинским као и осталом општинском особљу. Али закон је одредио извесне минимуме за плате општинског особља, и то само за председнике општинске и за општинске деловође. У општинама до 500 пореских глава закључно плата преседнику не може бити мања од 360 динара, а у општинама преко 500 пореских глава не може бити мања од 480 динара годишње; у варошким општинама преко 500 пореских глава не може бити мања од 1200 динара; у Београду преседнику општине плата не може бити мања од 9000 динара, а у Нишу не може бити мања од 3600 динара на годину; подпреседнику општине београдске не може бити мања плата од 8000 динара. Плата деловођи општинском не може бити мања у општини од 300 пореских глава од 480 динара, у општини од 300 до 600 пореских глава од 720 динара, у општини од 600 до 900 пореских глава од 960 динара, а у општинама преко 900 пореских глава не може бити мања од 1200 динара (а ако је деловођа или писар општински изабран поред редовне дужности за благајника општинског добија награду за вршење благајничке дужности, и та награда не може бити мања од 240 динара на годину). — Према напред изложеноме, а пошто општински буџет за ову годину није израђен и надлежно одобрен, то су се издаци на плате општинских часника и других општинских службеника требали чинити по прошлогодишњем општинском буџету и по одлукама општинског одбора, који је с погледом на буџетске позиције и на законске минимуме из члана 117. и 118. закона о општинама одређивао плате часницима и службеницима општинским. — Кад је пак општински одбор 8. септембра ове године одлучио, да се плате извесним органима општинске власти смање, онда треба ту одборску одлуку доставити на знање и одобрење према члану 85. закона о општинама у року од пет дана надзорној власти, како би ова ту одлуку расмотрила и оценила њену законитост поступајући по члану 152. закона о општинама. Сем тога ту одборску одлуку треба саопштити и оним општинским органима, којих се иста тиче, како би они могли противу ње да употребе прав-

но средство, ако њоме не буду задовољни. Дефинитивно дејство те одборске одлуке биће тек кад она евентуално постане извршна, а дејство ће се рачунати од дана када је одборска одлука донета, ако се односи на нове општинске органе, или од дана саопштења те одлуке заинтересованом лицу, ако се односи на раније општинске органе. — Дакле одборска одлука о смањењу плате општинским органима не може имати важности за оно време, које је протекло пре постојања те одборске одлуке, а за које време су издаци чињени по буџету из прошле године и сходно ранијим одборским одлукама, па за то не може бити ни какве одговорности до рачунополагача у престављеном случају. Издана признаница на изузету плату свакојако важе.

* * *

Суд општине мокро-горске актом № 1336. од 6. септембра ове године упутио је питање овакве садржине:

— 1. Застарева ли пресуда и казна кад првостепени суд врати пресуду са својим примедбама на дослеђење општинском суду, па општински суд по тим примедбама ништа не ради више од три месеца?

2. Кад једно лице оде ноћу на туђе имање па покупи и однесе двеста ока сена из пластова са ливаде и то кришом за своју корист употреби, и кад се то ухвати и докаже, да ли је тим учинило дело самовлашћа из § 375. а. кривичног закона или дело крађе из § 222. тачке 3. истог закона? И,

3. Кад се даје кошевска храна — кукуруз — на позајмицу народу у зрну, па се после збира од народа у клипу, колико треба узети килограма кукуруза на клипу за сто килограма кукуруза окруженог. —

Одговори:

1. Треба увек двојити застарелост дела од застарелости пресуде, односно од застарелости казне. Све док пресуда, којом је изречена казна, не буде постала извршна, не може се говорити о застарелости казне или пресуде. већ једно о застарелости дела. Када пак једном пресуда постане извршна, не може бити речи више о застарелости дела него о застарелости пресуде, односно о застарелости изречене, досуђене казне. — Пошто првостепени

суд није иступну пресуду општинског суда одобрио, већ је учинио своје примедбе, по којима општински суд треба да изврши дослеђење, значи, да пресуда није извршеном постала и да може наступити једно застарелост дела, ако се испуне услови из § 396. кривичног закона.

— Како пак општински суд није ништа радио по овој иступној кривици више од три месеца, то је према поменутом законском пропису наступила застарелост дела кривичног, изузимајући случај, ако је кривица крађа или утаја, пошто ова дела застаревају за време од годину дана.

2. По § 375. а кривичног закона, ко самовласно (без насиља) захвати или присвоји, што од земље општинске, државне и опште народне, томе се одузима што је заузео, и тај се усуђује, да учини штету накнади и да издржи казну од три до тридесет дана затвора, а да потом подигне редовну тужбу противу онога, у чијој се државини земља затекла, ако мисли да на исту има јаче право; овако се поступа и са оним, који би приватно какво добро на изложени начин заузео, као и са оним, који туђу ливаду прекоси, њиву преоре, прекоса, жито с туђе њиве или ма какав плод обере; покупи и т. д. у колико ово последње не би у други вид кривица прелазило, у ком се случају по другим прописима има казнити. — По § 222. тачки 3. кривичног закона кажњава се затвором најмање три месеца поред губитка грађанске части, а према приликама и робијом до пет година, кад ко покраде сабране плодове у пољу и у опште предмете које људи, издајући се у јавну сигурност, у пољу без чувара оставе.

— Према томе у питању престављено дело треба подвести под пропис из § 222. кривичног закона са ових разлога: Самовлашће из § 375. а. кривичног закона предпоставља, да је неко отишао на имање, које се налази у туђој државини, па са истога покупио и однео ма какав плод, односно сено, сматрајући да на то има права некаквог, и сматрајући, да не мора код власти издејствовати да се то његово право реализише. Међу тим у питању означени случај није такав; ту је једно лице отишло ноћу на туђе имање и придигло сено из пластова знајући да на исто нема никаква права,

па то сено кришом употребило на своју корист. Пошто никакве околности не говоре за то, да је дотично лице сено однело с ослонцем на неко право на исто имање и на продукте са њега, не може се узети да постоји дело самовлашћа, већ само дело крађе, које се казни по § 222. кривичног закона. И,

3. Кад је позајмица кукуруза из општинског коша извршена у зрну, а дужници хоће да позајмицу врате у клипу, и кад законом о општинским кошевима и правилима и упутствима са извршење закона о општинским кошевима и за вођење рачуна о општинској храни није предвиђено како ће се у оваквом случају поступати, то би најбоље било с погледом на члан 4. правила за извршење закона о општинским кошевима вештачењем оценити, колико килограма кукуруза у клипу дају сто килограма кукуруза у зрну, па тако обрачун извести при враћању позајмице, јер размера између тежине кукуруза у клипу и тежине кукуруза у зрну варира према једрини кукуруза и клипа, према разређености зрна и редова итд. При повраћају кукуруза треба водити рачуна и о томе, да се храна увек има вратити са процентом: код кукуруза 30%, а код остале хране 8% на сасушивање и на растур, јер се за нову храну, која се смести у кошеве и у амбаре признаје после прве године дана толики губитак на сасушивање и на растур (члан 20. и 25. закона о општинским кошевима).

к.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА, КАСАЦИОНОГ СУДА, И ВИШИХ ВЛАСТИ

При решавању питања о екстрадицији кривца треба претходно расправити питање о поданству кривчевом у време тражења екстрадиције.

Аустро-угарске власти дипломатским путем су у фебруару месецу ове године тражиле екстрадицију једног лица окривљеног због дела фалсификата приватне исправе употребљене у Аустро-Угарској у једној парници у 1907. год. Аустро-угарске власти су навеле, да је окривљени угарски поданик. То лице је пронађено у Србији, саслу-

WWW.UNILIB.RS

шано, и стављено у притвор до решења питања о томе: да ли има места тражењу ове екстрадиције. — Окривљени се у Србији био наставио октобра месеца 1911. године, а тада је од Министра Унутрашњих дела добио уверење, да ће у српско поданство бити примљен, када отпуст из угарског поданства буде поднео, с тим да то уверење важи једну годину дана. — После тражења ове екстрадиције и после издате наредбе од 2. марта ове године о притварању окривљеног, овај је поднео отпуст из угарског поданства, издан му ове године, после тражења екстрадиције, и из притвора је молио, да буде примљен у српско поданство на основу тога отпуста и на основу раније му изданог уверења да ће у српско поданство бити примљен, када отпуст из угарског поднесе.

Према оваквом стању ствари Министар Унутрашњих дела, као надлежан за решавање питања о екстрадицији кривца, нашао је:

1., да питање о екстрадицији окривљеног, као питање ранијег датума, треба прво расправити, пошто је оно прво дошло на расправу и пошто је рок од године дана, поменут у уверењу Министра Унутрашњих дела од 1911. године, прошао, — и да ово питање треба расправити с погледом на оно поданство у коме је окривљено лице затечено у време тражења екстрадиције, како се не би поништило право једне државе за добављање кривца на основу закључене конвенције о томе, и како се једна држава не би користила заблудом друге стране, која је и поред тражења екстрадиције отпуст из поданства своје грађанину дала;

2., да питање о промени поданства овога лица, о природи, треба као питање другог реда расправљати накнадно с погледом на тачност уверења стране власти о добром владању тога лица, које је уверење употребљено при задобијању уверења Министровог у 1911. години, а које је у сумњу доведено, и с погледом на исход кривичног процеса, који ће се водити по његовом окривљењу за фалсификат;

3., да окривљени у моменту тражења екстрадиције па и сада није српски већ угарски поданик за то: што у српско поданство није примљен одлуком Државног Савета и

Краљевим Указом нити је заклетву на српско поданство положио (члан 144. тачка 9. Устава и § 44. грађанског закона), и што отпуст из угарског поданства има дејство тек кад буде дотични примљен у друго поданство, пошто примање у ново поданство нема ретроактивно дејство и пошто свако лице у сваком моменту треба да буде нечији поданик; и,

4., да окривљеног, који сада није српски поданик, треба на основу члана 1., 2. и 6. конвенције о издавању кривца између Србије и Аустро-Угарске издати аустро-угарској власти због престављеног злочина, пошто исти није застарео ни по српским законима, и пошто су потребна документа за ову екстрадицију добављена.

С тога је Министар Унутрашњих дела решењем П. № 5636/13. одобрио, да се тражено лице изда аустро-угарским властима.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Непознати допови ноћу између 11. и 12. ов. месеца разбили су две касе Живку Буњаку и синовима трг. из Краљева и покрали 74 комада акције краљев. акц. задруге, 10 комада окружне чачанске задруге, 2 акције чачанске штедионице, 4 комада акције шумадијске банке, 2 комада акције кланичног друштва, 16 комада акција краљевске акционарске штедионице, и 6. комада акције студеничке задруге.

Депеша начелника среза жичког Бр. 10420.

Живан Млађан из Грабоваца, котор Рума, стар 22 године, вере православне, нежењен. Осуђен са шест годна робије због паљевине, побегао је из казног завода у Сремској Митровици.

Живан је слаб, омањег стаса, смеђих очију, округлих образа, плаве косе и обрва.

Ко га пронађе добија 40 круна. О проналаску извести уредништво „Полицијског Гласника“.

Милутин Јашаревић, осуђеник пожаревачког казног завода, побегао је.

Родом је из Петровца среза јабланичког, стар је 15 година, стаса средњег, чела мала.

Депеша управе пожаревачког казног завода Бр. 2055.

Ђуро Редић из Грбавца, котор Грубишнопље, стар 25 година, вере православне, нежењен, осуђен због убиства, са десет година робије, побегао је из казног завода у Сремској Митровици.

Ђуро је средњег раста, црних очију, широких образа, затупаста

носа, по врату има белеге од недавне операције. Слику му доносимо.

Ко га пронађе добија 40 круна. О проналаску извести уредништво „Полицијског Гласника“.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Код Животе Јовановића, из Пударца, налазу се два вола, за које се незна чији су, један је во стар 8—10 година, длаке сиве, великих рогова, без роваша; други је стар 10 година, длаке зелене, леви рог крњ до пола, без других роваша. Депеша начелника среза грочанског Бр. 6909.

Код Усејина Сентовића, Рамадана Усејиновића, и Ибрахима Илића цигана који су у притвору нађени су коњи за које се сумња да су украђени: једна кобила стара 10—15 година, алатаста, на челу лисаста, висока 154 см. са жигом „К. Ђ.“ један коњ матор 10—15 година,

висок 157 см. са жигом К. 12 је један мали коњ дорат стар 12 година, један дорат стар 4 године, висок 153 см. прекушена репа, без жига, и један коњ стар 15 година, висок 160 см. са дугачким репом без жига.

Депеша начелника среза лепеничког Бр. 8902.

ПОНОВНЕ ПОТЕРЕ

Радивоје Симић, осуђеник пожаревачког казненог завода чију слику износимо, побегао је 8. јуна

Петар Миљковић из Слатине, среза зајечарског, чију слику износимо, који је решењем начелства округа тимочког од 25. маја т. г. № 3406, по чл. 9. закона о јавној безбедности позван на предају, па се није у остављеном року предао, него продужио да самовласно живи, и који је решењем начелства од 3. јуна 1913. године № 4268. на основу чл. 10. закона о јавној безбедности оглашен за хајдука, — није још ухваћен нити убијен. По чл. 12. истог закона уцењен је са 500 дин., која ће се сума издати ономе кога буде ухватио, полицијској вла-

сочива на левој страни врата; младеж величине сочива за 9 см. изнад пупка, и за 2 см. у лево од медијане.

Акт начелства округа тимочког од 3. јуна 1913 године. № 4268.

КРАЂА СТОКЕ

Ноћу између 4. и 5. септембра ове године непознати лопови украли су Сими Благојевићу из Стамнице, једнога **коња** старог 2 године, длаке доратасте, у леву задњу ногу пурист.

Депеша начелника среза млавског Бр. 11204.

Непознати лопови украли су Петру Павловићу, из Неготина, једну **кобилу**, стару 3¹/₂ године, длаке црне у десно уво ровашена.

Депеша начелства округа крајинског Бр. 5467.

Непознати лопови украли су Радвану Николићу, из Баћевца, две **кобиле**, једна је стара 8 година, длаке зеленкасте, висока 140 см. са жигом положено Т. друга је стара 10 година, алатаста, висока 148 см. са жигом — К. —

Депеша начелника среза посавског округа београдског Бр. 7979.

МАНГУП СТОКА

У реону кварта врачарског ухваћен је један **мангуп коњ**, длаке доратасте, са жигом „Т“.

Акт кварта врачарског Бр. 7801.

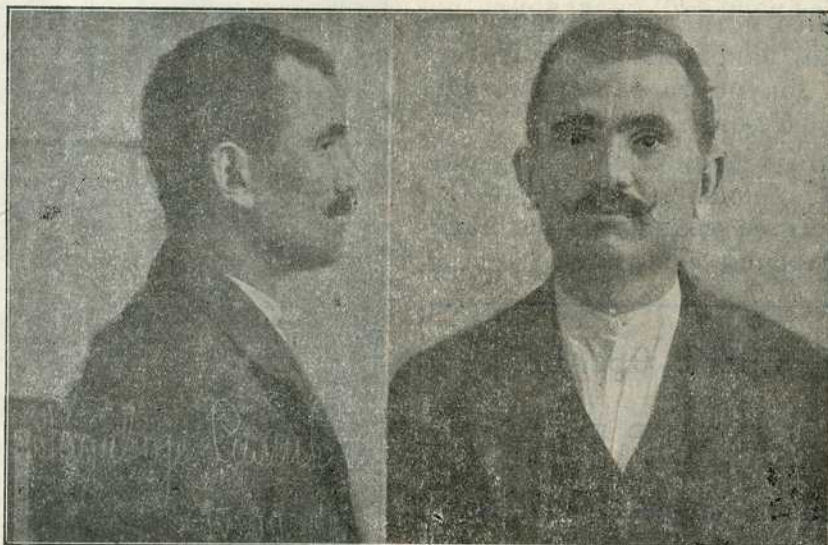
У општини александровачкој налази се једна **мангуп кобила**, стара 1¹/₂ годину, длаке доратасте.

Депеша начелника среза моравског округа пожаревачког Бр. 8800.

УХВАЋЕНИ

Живан Сремчевић и **Раде Миљковић**, осуђеници пожаревачког казненог завода, чија је потерница изашла у 33. броју „Полицијског Гласника“ за ову годину, ухваћени су.

Депеша управе пожаревачког казненог завода Бр. 2138.

ове године па ни до данас није ухваћан.

Родом је из Жаркова, среза врачарског, стар 26 година, стаса сред-

сми проказао или га буде убио. Лични опис: Стар је 18 година, средњег раста, очију жућкасто-зелених; косе смеђе; од особених зна-

њег, косе, обрва и очију црних, браду брија, чела великог.

Акт управе пожаревачког казненог завода Бр. 1593.

кова има: на другој и трећој фаланзи средњег прста леве руке, две белеге од посекотине, незнатне величине; два младежа у величини